

ความท้าทายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหาร
เพื่อขับเคลื่อนนวัตกรรมท้องถิ่นในยุคไทยแลนด์ 4.0
Challenges of Local Administrative Organizations in Managing
to Drive Local Innovation In Thailand 4.0 era

ARTICLE INFO

Article history:

Received 28 March 2019

Revised 30 May 2019

Accepted 4 June 2019

Available Online 22 May 2020

สมบัติ โพธิ์หล้า^{1,*} และ ภาคี โพธิ์สิงห์²

Sombat Pola^{1,*} and Pakdee Posing²

ABSTRACT

This article aims to analyze the context of the challenges of local administrative organizations in local administration in order to drive local innovation in the Thai 4.0 era as a local organization that has been decentralized from the state to operate. Public policy or innovation development to drive local, especially in development according to the new economic development strategy with innovation in Thailand 4.0 era to be a framework for economic development at the local level, which is a great challenge for local Local to drive innovation in the Thai 4.0 era. There are 4 reasons: 1) Challenges in the context and change of the city 2) Challenges in the context of public power building 3) Technology challenges and 4) Research and development challenge local innovation which will result in local innovation at least in 4 areas, consisting of research innovation collaboration innovation technological innovation and innovation in urban development.

KEYWORDS: CHALLENGES / LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATIONS / LOCAL ADMINISTRATION / THAILAND 4.0 ERA

¹ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์) คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประเทศไทย

Ph.D. (Public Administration), Faculty of Political Science and Public Administration, Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand.

² รองศาสตราจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประเทศไทย

Association Professor, Faculty of Political Science and Public Administration, Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand.

* Corresponding author; E-mail address: sombut055@gmail.com

doi: xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์บริบทความท้าทายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารท้องถิ่นเพื่อขับเคลื่อนนวัตกรรมท้องถิ่นในยุคไทยแลนด์ 4.0 ในฐานะที่เป็นองค์กรท้องถิ่นที่ได้รับการกระจายอำนาจการปกครองจากรัฐในการดำเนินนโยบายสาธารณะหรือการพัฒนานวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อนท้องถิ่นโดยเฉพาะในการพัฒนาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาทางเศรษฐกิจแนวใหม่ด้วยนวัตกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0 มาเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่นซึ่งนับเป็นความท้าทายอย่างยิ่งของท้องถิ่น

ผลการศึกษา พบว่า บริบทความท้าทายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารท้องถิ่นเพื่อขับเคลื่อนนวัตกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0 มี 4 ประการ ได้แก่ 1) ความท้าทาย ด้านบริบทและการเปลี่ยนแปลงของเมือง 2) ความท้าทายในด้านบริบทของการสร้างพลัง ประชากร 3) ความท้าทายด้านเทคโนโลยี และ 4) ความท้าทายในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดนวัตกรรมท้องถิ่นอย่างน้อย ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย นวัตกรรมด้านการวิจัย นวัตกรรมด้านการสร้างความร่วมมือ นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการพัฒนาเมือง

คำสำคัญ: การปฏิรูป / การศึกษา / ข้อเสนอแนะ

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่ายังติดกับดักของการพัฒนาแบบเดิม ส่งผลให้เศรษฐกิจของท้องถิ่นและรวมถึงระดับชาติระดับรายได้อยู่ในระดับปานกลางไปทางต่ำ มีความเหลื่อมล้ำทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ขาดการพัฒนาที่สมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จึงก่อให้เกิดปัญหาในหลายประการต่อระบบการพัฒนาโดยรวมของประเทศ นโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในยุคไทยแลนด์ 4.0 เป็นจุดเปลี่ยนใหม่ที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนา เปลี่ยนจากการทำมาหากินได้น้อยเป็นการทำน้อยได้มาก เน้นการขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่สูงขึ้นแต่การนำเทคโนโลยีมาปรับใช้เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจนั้นยังมีน้อย โดยรัฐบาลมีแนวคิดสำคัญในการขับเคลื่อนโดยอาศัยพลังประชารัฐ เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้ร่วมกันตั้งศักยภาพที่แตกต่างกันนั้นมาใช้ประโยชน์

การกระจายอำนาจการปกครองของไทยได้ให้อิสระทางการปกครองของท้องถิ่นอย่างมาก เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้แสดงบทบาทการพัฒนาของตนให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกัน โดยให้ความสำคัญกับประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมทั้งทางการเมืองและการบริหารมากขึ้น การกระจายอำนาจเป็นแนวคิดที่ต้องการให้รัฐมีทั้งความเป็นประชาธิปไตย (Democracy) และมีการพัฒนา (Development) เพื่อให้มีความเป็นประชาธิปไตยในกระบวนการสร้างประชาธิปไตยก็ให้มีการกระจายอำนาจที่เป็นกลไกหนึ่งในการนำไปสู่เป้าหมาย โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ในกระบวนการตัดสินใจในระดับท้องถิ่น (นันทิดา จันทร์ศิริ, 2558) ปัจจุบันนี้ หลายพื้นที่จึงมีการบริหารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นเกิดเป็นนวัตกรรมท้องถิ่นที่หลากหลาย กลไกของท้องถิ่นจะมีส่วนสำคัญอย่างมากในการช่วยจัดทำบริการสาธารณะที่ตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลาย การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี การประสานความขัดแย้งต่าง ๆ ในท้องถิ่นลงได้

ในกระแสสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในโลกยุคโลกาภิวัตน์ จึงเป็นความท้าทายให้ท้องถิ่นจะต้องพัฒนากลไกเพื่อสร้าง ปรับเปลี่ยน พัฒนาทักษะ กระบวนการบริหาร การเมือง และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถดำเนินการบริการท้องถิ่นให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัจจุบันที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียนที่มีการร่วมมือกันในการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง สังคมและวัฒนธรรม ส่งผลให้ท้องถิ่นจะต้องปรับ เปลี่ยนนิสัยทัศน์

และจัดการกับความหลากหลายมากขึ้น (ปัทมพงศ์ วงศ์ณาศรี, 2558) ความท้าทายของขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารท้องถิ่นไทย ในยุคไทยแลนด์ 4.0 จึงมีสิ่งที่จะต้องเรียนรู้ ทำความเข้าใจ และพัฒนาศักยภาพให้ท้องถิ่น มีความสามารถในการขับเคลื่อนท้องถิ่นเพื่อยกระดับพื้นฐานการพัฒนาในระดับจุลภาคให้สูงขึ้น บทความนี้จึงมุ่งเน้นที่จะวิเคราะห์บริบทความท้าทายของท้องถิ่นไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของการบริหารท้องถิ่นเพื่อขับเคลื่อนนวัตกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0

นโยบายไทยแลนด์ 4.0 คืออะไร นโยบายไทยแลนด์ 4.0 เป็นนโยบายของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ มีแนวคิดในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ซึ่งนับว่าเป็นโมเดลเศรษฐกิจที่ทันสมัยอันจะนำพาประเทศไทยให้หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง กับดักความเหลื่อมล้ำและกับดัก ความไม่สมดุล พร้อมกับเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปสู่ประเทศในโลกที่หนึ่งที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เพิ่มความเข้มแข็งจากภายในดำเนินไปควบคู่กับการเชื่อมโยงกับประชาคมโลก โดยอาศัยตามแนวคิด “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และมีมาตรการของการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมผ่านกลไก “ประชารัฐ” ไทยแลนด์ 4.0 จึงเป็นนโยบายของรัฐบาลในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม โดยมีแนวคิดที่สำคัญคือการขับเคลื่อนภายในสู่ภายนอก โดยการขับเคลื่อนจากภายในประกอบด้วย

1. การยกระดับนวัตกรรม (Innovation Driven Proposition) ของทุกภาคส่วนในประเทศ เพื่อที่จะสร้างความได้เปรียบเชิงแข่งขัน

2. การสร้างสังคมที่มีจิตวิญญาณของความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur Driven Proposition)

3. การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเครือข่าย (Community Driven Proposition) โดยต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อพัฒนานวัตกรรมให้สามารถสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขันได้ โดยเน้นที่ 5 กลุ่มเศรษฐกิจ (ทีมเศรษฐกิจ, 2559) ประกอบด้วย

3.1 กลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ (Food, Agriculture & Bio – Tech)

3.2 กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ (Health, Wellness & Bio – Med)

3.3 กลุ่มเครื่องมืออุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และระบบเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุม (Smart Devices, Robotics & Mechatronics)

3.4 กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อและบังคับอุปกรณ์ต่าง ๆ ปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีสมองกลฝังตัว (Digital, IoT, Artificial Intelligence & E)

3.5 กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง (Creative, Culture & High Value Services) กลุ่มเศรษฐกิจดังกล่าวนี้ เป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่ดำรงอยู่ในสังคมและเศรษฐกิจ ในระดับท้องถิ่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเร่งวิจัยและพัฒนา เพื่อก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้นได้อันเป็นรากฐานของ การพัฒนาประเทศที่มั่นคง

จากแนวคิดไทยแลนด์ 4.0 ดังกล่าว ที่มีเป้าหมายก่อให้เกิดการพัฒนาทั้งบุคคล ผู้ประกอบการ สินค้า ผลิตภัณฑ์ สังคม ชุมชน เครือข่าย เป็นพลังจากภายในสู่ภายนอก ดังนั้น สิ่งที่คุณคนไทยคาดว่าจะได้รับจาก Thailand 4.0 จึงประกอบด้วย การได้อยู่ใน “สังคมไทย 4.0” ที่เป็นสังคมที่มีความหวัง (Hope) เปี่ยมสุข (Happiness) และมีความสมานฉันท์ (Harmony) เป็นสังคมที่มีความพอเพียง โดยมีคนชนชั้นกลาง เป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ เกิดความเท่าเทียมในสังคม ความเหลื่อมล้ำอยู่ในระดับต่ำ มีสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่ดี การเป็นคนไทย 4.0 ที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพดีและได้รับสวัสดิการทางสังคมที่เหมาะสมตลอดทุกช่วงชีวิตเป็นคนทันสมัย ทันเทคโนโลยีสามารถอยู่บนเวทีโลกได้อย่างภาคภูมิใจและสามารถมีส่วนร่วมกับนานาชาติ เพื่อให้โลกดีขึ้น นำอยู่ขึ้น การเป็น เกษตรกร 4.0 ที่หลุดพ้นจากกับดักความยากจน โดยผันตัวเองจาก

เกษตรกรผู้ผลิตมาเป็น ผู้ประกอบการ ทางเกษตรสมัยใหม่ (Smart Farmers) มีการบริหารจัดการที่ดี มีต้นทุนการผลิตต่ำ สามารถเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตรจากการแปรรูป การเป็น SME 4.0 ที่สามารถสร้างหรือใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ ในการสร้างมูลค่าให้กับสินค้าและบริการ มีความสามารถทางการค้าขาย สามารถเข้าถึงตลาดในประเทศ ตลาดอาเซียน และตลาดโลก ทำให้มีรายได้สูงขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น และมีอนาคตที่สดใส การเกิด จังหวัด 4.0 ที่มี การกระจายความเจริญทั่วประเทศ เศรษฐกิจขยายตัว สามารถทำงานในถิ่นฐานบ้านเกิดได้ โดยไม่จำเป็นต้องเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ หรือเมืองใหญ่ เนื่องจากมีช่องทาง โอกาส และงาน ที่ดีกระจายอยู่ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ โมเดลเศรษฐกิจไทยแลนด์ 4.0 จึงสร้างให้คนไทย มีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสังคมที่ดี สิ่งแวดล้อมที่ดี มีความภาคภูมิใจใน มีอนาคตที่สดใส มีความสามารถสูง ดังนั้น ยุทธศาสตร์และเป้าหมายของนโยบายไทยแลนด์ 4.0 จึงควรเดินหน้าไป พร้อม ๆ กันกับทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อให้คนไทยทุกคนได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสังคมที่ดี สิ่งแวดล้อมที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับท้องถิ่นซึ่งมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะเป็นแกนนำและพลังสำคัญต่อการขับเคลื่อนให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อสังคม

เป้าหมายและกลไกขับเคลื่อน

ประเทศชุดใหม่ภายใต้ Thailand 4.0 Thailand 4.0 มีเป้าหมายเพื่อหลุดพ้น 3 ก้นดัก โดยปรับเปลี่ยนกลไกการขับเคลื่อน การเติบโตชุดใหม่ (New Growth Engines) เพื่อเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปสู่ “ประเทศในโลกที่หนึ่ง” ภายในปี 2575 เนื่องด้วยประเทศไทยมีปัญหาจากการพัฒนาที่ส่งผลกระทบ ให้ประชาชนยังมีรายได้ในระดัปานกลาง มีปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ และสังคมที่สูงและการพัฒนาที่ไม่สมดุลนั้น รัฐจึงได้กำหนดเป้าหมายเพื่อหลุดพ้นจากปัญหา เหล่านี้ ประกอบด้วย

1. หลุดพ้นจากก้นดักประเทศรายได้ปานกลางด้วยการสร้างความมั่งคั่งผ่านกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม ปัญญา เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ (Competitive Growth Engines) เพื่อก้าวสู่ประเทศที่มีรายได้สูง โดยเปลี่ยนจาก “ทำมาก ได้น้อย” เป็น “ทำน้อย ได้มาก” ซึ่งประกอบไปด้วย การยกระดับขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนา การสร้างคลัสเตอร์ทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม การบ่มเพาะธุรกิจ ด้านเทคโนโลยีการออกแบบและความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาวิสาหกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม การพัฒนาทักษะและงานใหม่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจ การบริหารจัดการสมัยใหม่ที่พร้อมดำเนินกิจการ ทั้งใน Physical และ Digital Platforms กิจการร่วมทุนรัฐและเอกชนในโครงการขนาดใหญ่

2. หลุดพ้นจากก้นดักความเหลื่อมล้ำด้วยการสร้างความมั่นคงผ่านกลไกการกระจายรายได้ โอกาส และความมั่งคั่งอย่างเท่าเทียม (Inclusive Growth Engine) โดยเน้นการปรับเปลี่ยนจากความมั่งคั่งที่กระจุกเป็นความมั่งคั่งที่กระจาย ด้วยหลักคิดที่ว่า “เราจะเดินหน้าไปด้วยกัน โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” ประกอบไปด้วย การยกระดับ Digital Skill Literacy, ICT Literacy, Information Literacy และ Media Literacy ของคนไทย การสร้างคลัสเตอร์เศรษฐกิจระดับกลุ่มจังหวัดและจังหวัด การสร้างเศรษฐกิจระดับฐานรากในชุมชน การส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม การส่งเสริมและสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมเข้มแข็ง และสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก การยกระดับขีดความสามารถ การเสริมสร้างทักษะและการเติมเต็มศักยภาพของประชาชนให้ทันกับพลวัตจากภายนอก การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในรูปแบบประชารัฐ การจ่ายภาษีให้แก่ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า เกณฑ์ที่กำหนดแบบมีเงื่อนไข

3. หลุดพ้นจากก้นดักความไม่สมดุลด้วยการสร้างความยั่งยืนผ่านกลไกการพัฒนาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Growth Engine) ปรับเปลี่ยนจากการพัฒนาที่ไม่สมดุลสู่ “การพัฒนาที่สมดุล” ประกอบไปด้วย

การมุ่งเน้นธุรกิจ การผลิต และการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การมุ่งเน้นการใช้พลังงานทดแทน การปรับแนวคิดจากเดิมที่คำนึงถึงความได้เปรียบเรื่องต้นทุน (Cost Advantage) เป็นหลักมาสู่การคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้จากการลดความสูญเสียที่เกิดขึ้นทั้งระบบ (Lost Advantage) การส่งเสริมให้ภาคเอกชนเป็นองค์กรที่ “คิดดีทำดี” (Doing Good, Doing Well) (กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา, 2560) การที่จะขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายเหล่านี้ ได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องร่วมมือกันหลายฝ่าย ตั้งแต่การร่วมรับรู้แนวคิด กลไกใน การดำเนินงาน การพัฒนาไปร่วมกัน โดยการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ซึ่งนับว่าเป็นความท้าทายอย่างยิ่ง

ความท้าทายของการบริหารท้องถิ่นไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0

จากการพิจารณาข้อมูลข้างต้นในด้านเป้าหมาย กลไก และผลลัพธ์ของการขับเคลื่อน นโยบายไทยแลนด์ 4.0 นั้น ทำให้เรามองเห็นภาพการพัฒนาประเทศโดยรวมที่จะสร้างความสุข คุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชน มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่และทำให้เราหลุดพ้นจากความอ่อนแอ ในการพัฒนาที่ผ่านมาได้ อย่างไรก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะกำลังหลักในการขับเคลื่อนดังกล่าวนี้ จึงต้องให้ความสำคัญต่อนโยบายไทยแลนด์ 4.0 รับนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เพื่อสร้างความพร้อมให้กับท้องถิ่น ในการเดินทางปฏิรูปท้องถิ่นให้มีศักยภาพ ซึ่งการจะดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายของนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ได้นั้น ยังคงมีความท้าทายอยู่ใน หลากหลายมิติ ทั้งนี้ ผู้เขียนจะวิเคราะห์ความท้าทายในประเด็นสำคัญ ๆ ที่ท้องถิ่นจะต้องเร่งทำความเข้าใจ มองให้ออก และพร้อมต่อการสร้างการเปลี่ยนแปลงเพื่อขับเคลื่อนท้องถิ่น ให้ได้ซึ่งมีประเด็นการวิเคราะห์ใน 3 มิติสำคัญซึ่งเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ดังนี้

1. ความท้าทายด้านบริบทและการเปลี่ยนแปลงของเมือง ความท้าทายในการเปลี่ยนแปลงในบริบทของเมืองเป็นสิ่งที่เติบโตขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้และหากการเติบโตนั้น ไม่ได้รับการควบคุม ดูแล หรือการจัดการที่ดี ก็จะทำให้เกิดความเสียหายอย่างคาดคิดไม่ถึง ปัญหาที่สำคัญของการขยายตัวของเมืองในปัจจุบันนี้ คือ การเติบโตไปพร้อมกับ การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การขยายตัวทางเศรษฐกิจ การเพิ่มขึ้นของแหล่งค้าขาย โรงงานอุตสาหกรรม อาคารพาณิชย์ ที่พักอาศัยที่มีเพิ่มขึ้น การเพิ่มขึ้นของรถที่มากพร้อมกับปัญหาของมลพิษ ปัญหามลพิษ การเพิ่มขึ้นของประชากรที่มาคู่กับปัญหาสังคม การแย่งชิง เป็นต้น ทั้งนี้ แต่ละเมืองย่อมเกิดปัญหาที่ต่างกันขึ้นอยู่กับบริบทของเมืองนั้น ๆ พร้อมกับการจัดการของเมืองนั้น ๆ บริบทต่าง ๆ ของเมืองเหล่านี้ เป็นสิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องตระหนัก รับรู้ ทำความเข้าใจ เห็นความสำคัญในการบริหารจัดการให้เกิดการพัฒนาที่สมดุล ด้วยการเริ่มต้นจากการสำรวจและศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับบริบทและการเปลี่ยนแปลงของเมืองหรือท้องถิ่นของตนเองให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง ดังที่ วุฒิสภา ต้นไชย (2560) ได้อธิบายว่าท้องถิ่นไทยต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับเมือง ได้แก่ การเติบโตทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การขยายตัวของ ประชากร การขยายตัวของเมือง การเปลี่ยนแปลงของเมือง และความเสื่อมโทรมของเมืองนั้นหมายถึงว่าต้องยอมรับว่าเมืองมีลักษณะที่ต้องเปลี่ยนไปในสภาพที่ไม่สามารถควบคุมได้กับการเปลี่ยนแปลงที่ควบคุมได้ และต้องยอมรับในความเสื่อมโทรมของเมืองที่ต้องได้รับการดูแลรักษาอย่างถูกต้อง

ในแต่ละบริบทของเมืองย่อมมีการเปลี่ยนแปลงและปัญหาที่แตกต่างกัน ท้องถิ่นจะต้องศึกษาวิเคราะห์ทำความเข้าใจบริบทของเมือง สามารถทำนายหรือคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงของเมืองที่เกิดขึ้นได้ในอนาคต รวมถึงมีแผนรองรับในการเปลี่ยนแปลงของเมืองที่รอบด้านและหลากหลายมิติ สิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้าใจตนเองได้มากขึ้นคือการศึกษาวิจัยเพื่อการรวบรวมข้อมูลในเชิงประจักษ์และวิเคราะห์ให้เห็นพัฒนาการ แนวโน้ม และการบริหารเพื่อการพัฒนาที่เหมาะสม รวมทั้งจะได้ เข้าใจว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจะต้องพัฒนาร่วมมือกันกับใคร อย่างไร ควรบูรณาการในรูปแบบใด

เพื่อให้การพัฒนาเมืองมีความเป็นเมืองที่น่าอยู่ น่าอาศัย หรือเรียกว่าเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ในทุกด้าน เพื่อรองรับนโยบายเศรษฐกิจไทยแลนด์ 4.0 ที่ต้องพัฒนาเมืองให้น่า อยู่ ใช้เทคโนโลยีมาเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของการดำเนินชีวิต

2. ความท้าทายในด้านบริบทของการสร้างพลังประชารัฐ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยอาศัยพลังประชารัฐ เพราะความร่วมมือกันจะสามารถสร้างความได้เปรียบเชิง การแข่งขันได้ โดยอาศัยศักยภาพที่แตกต่างกันของแต่ละ ฝ่ายสนับสนุน ผลานประโยชน์ซึ่งกันและกัน ด้วยเป้าหมายของการขับเคลื่อนไปสู่ประชาชน ที่มีฐานเศรษฐกิจที่สูงขึ้นและมีความยั่งยืน

อันที่จริงแล้วแต่ละท้องถิ่นมีวัฒนธรรม เอกลักษณ์ของท้องถิ่นที่เป็นจุดเด่น และสามารถนำไป เป็นจุดขายของท้องถิ่นได้ สิ่งที่ทำหาคือองค์ประกอบของท้องถิ่นต้องเรียนรู้ ค้นหาและเข้าใจวัฒนธรรม ของตนเองอย่างดี และมีการจัดการที่ดีเพื่อดึงจุดเด่นนั้น ออกมาได้อย่างชัดเจน และดึงเอาภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เข้ามาเพิ่มเติมให้มีความน่าสนใจ ความท้าทายในด้านนี้เป็นบทบาทสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะต้องมีการดำเนินงานในลักษณะเชิงรุกเพื่อการเรียนรู้บริบทของเมืองหรือท้องถิ่นของตนเอง ในกรณีวิเคราะห์ ประเมินความต้องการในการพัฒนา เพื่อการขับเคลื่อนที่ถูกต้องด้วยนวัตกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ท้องถิ่นมีอยู่ ร่วมกับรัฐในการสนับสนุนในเชิงนโยบาย งบประมาณ และทรัพยากรอื่น ๆ ร่วมกับภาคเอกชนเพื่อการสร้าง พลังในการผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น

3. ความท้าทายด้านเทคโนโลยี อันเนื่องมาจากปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพ ในหลายด้าน เช่น เทคโนโลยีทางการเกษตร เพื่อการเพิ่มผลผลิต ทางการเกษตรที่มีคุณภาพ เทคโนโลยี ทางการตลาด เทคโนโลยีในการผลิต เป็นต้น แต่ทั้งนี้เทคโนโลยีเป็นเรื่องยากต่อการเรียนรู้เองของประชาชน รากหญ้าที่อยู่ในท้องถิ่น จำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องศึกษาและสนับสนุนเทคโนโลยี ที่เหมาะสมให้กับประชาชนในท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเรียนรู้และเข้าใจการใช้เทคโนโลยี ได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ การที่ท้องถิ่นจะสามารถลดต้นทุนในการผลิตได้คือ การคิดค้นนวัตกรรมขึ้นมาเอง ในการผลิต การตลาด หรือในการบริหารจัดการ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ที่จะต้องเริ่มด้วย ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่มีอยู่แล้วหรือการคิดค้นเทคโนโลยีมาปรับใช้ให้ เกิดประโยชน์ ซึ่งต้องอาศัยการกระตุ้นจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. ความท้าทายในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมท้องถิ่น ในการบริหารท้องถิ่นให้มีความเจริญ ก้าวหน้าสอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 นั้น ความรู้เป็นสิ่งสำคัญและท้าทายอย่างมากต่อองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องวิจัยในทุกด้านเพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนา ทั้งนี้ สิ่งสำคัญ คือความท้าทายในการลงทุน ในระยะแรกท้องถิ่นต้องลงทุนในการวิจัยให้มากเพื่อสำรวจ ค้นคว้า วิเคราะห์ โดยมีแนวทาง ดังนี้

4.1 การกำหนดเนื้อหา (โจทย์) ของการวิจัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องกำหนดโจทย์ของ การวิจัย ไม่ว่าจะเป็นการวิจัยว่าด้วยเมือง การเปลี่ยนแปลงของเมือง แนวทางการพัฒนาเมืองในทุกมิติ ทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การพัฒนากรรมวิธีในการผลิต โดยการใช้เทคโนโลยี เป็นต้น ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจะต้องดำเนินการในเชิงรุกเพื่อกำหนด โจทย์ในการวิจัยขึ้นมาเพื่อกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนได้เห็นความสำคัญของการวิจัยในเรื่องนั้น ๆ ได้

4.2 การกำหนดความร่วมมือในการวิจัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องลงทุนในการวิจัย โดยการสร้างความร่วมมือในการวิจัยกับสถาบันทางวิชาการหรือสถาบันการศึกษาในพื้นที่หรือนอกพื้นที่ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเพื่อร่วมกันศึกษาและพัฒนานวัตกรรมที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นได้ นอกจากนี้ การวิจัยร่วมกับภาคเอกชนที่มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ท้องถิ่นต้องการพัฒนา เช่น การพัฒนา

วิสาหกิจชุมชนร่วมกับองค์กรภาคเอกชนเพื่อยกระดับผู้ประกอบการ ยกระดับสินค้า เพิ่มมาตรฐานและสร้างความโดดเด่นทางการตลาด

4.3 การสร้างนักวิจัย โจทย์นี้สำคัญมากสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องสร้างนักวิจัยที่มีความรู้ในการวิจัยและวิจัยเพื่อการนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นได้ โดยต้องพัฒนาความเป็นนักวิจัยให้เกิดขึ้นในบุคลากรขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเอง และให้กับประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยต้องมีกลไกในการขับเคลื่อนการสร้างนักวิจัยให้เกิดขึ้นในพื้นที่ร่วมมือกับหน่วยงานที่สนับสนุนทุนการวิจัย สถาบันการศึกษา

4.4 การสนับสนุนงบประมาณเพื่อการวิจัย ก้าวแรกของการพัฒนาท้องถิ่น คือ การลงทุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องกันงบประมาณไว้ส่วนหนึ่งเพื่อการดำเนินงานในด้านนี้ และขอสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการวิจัยได้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองจะต้องเป็นแหล่งทุนวิจัยด้วยเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าถึง เงินทุนเพื่อการวิจัยมากขึ้น

นวัตกรรมกรรมการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท่ามกลางความท้าทายของยุคไทยแลนด์ 4.0

จากบริบทความท้าทายของการบริหารท้องถิ่นภายใต้ยุคไทยแลนด์ 4.0 จึงจำเป็น อย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างนวัตกรรมท้องถิ่นใน 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. นวัตกรรมด้านการวิจัยเนื่องด้วยการวิจัยเป็นความท้าทายหนึ่งของท้องถิ่นในยุคไทยแลนด์ 4.0 เพราะเป็นจุดเริ่มต้นของการดำเนินการอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการดำเนินการใด ๆ องค์กรความรู้เป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องสร้างขึ้น เพื่อที่จะหาคำตอบและหาเหตุผลของการดำเนินการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการวิจัยเพื่อหาคำตอบว่าท้องถิ่นมีปัญหาทางเศรษฐกิจเรื่องใด เช่น สาเหตุความยากจนมาจากอะไร สถิติของคนจน คนรวย แรงงาน ผู้ประกอบการ คนว่างงาน มีมากน้อยเพียงใดในท้องถิ่นของตน ผู้ประกอบการกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการประกอบการมีมากน้อยเพียงใด การได้รับการสนับสนุนจากรัฐและเอกชนเป็นอย่างไร การติดต่อสื่อสารระหว่างรัฐกับประชาชนเป็นอยู่อย่างไร ควรพัฒนาระบบการสื่อสารอย่างไร เพื่อจะเป็นฐานข้อมูลพื้นฐานสำหรับให้ การสนับสนุนได้อย่างถูกต้องหรือการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างสังคมที่ดีและสร้างความสมดุลของการพัฒนา การวิจัยจึงเป็นกระบวนการที่เป็นระบบต่อการให้คำตอบต่อคำถามทุกประการและจะทำให้ท้องถิ่นมีการพัฒนาท้องถิ่นอย่างสมเหตุสมผลในการตัดสินใจ นโยบายต่าง ๆ จะได้อธิบายให้เห็นถึงที่มาและความสำคัญของปัญหาและแนวทางในการนำไปปฏิบัติในระดับท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน ดังนั้น ท้องถิ่นจะต้องกำหนดแผนเรื่องการวิจัยไว้ตั้งแต่ต้นในแผนพัฒนาและการนำนวัตกรรมที่ได้จากการวิจัยมาใช้ประโยชน์ เช่น การสร้างงาน การสร้างรายได้ สร้างการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ เช่น ในท้องถิ่นมีชาวเกษตรกรยางพาราจำนวนมาก ซึ่งเดิมผลิตเพื่อขายอย่างเดียว แต่โจทย์คือจะทำอย่างไรที่จะช่วยให้เกษตรกรมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น ความเป็นไปได้ของการแปรรูปยางเป็นไปได้อหรือไม่ เช่น การทำถุงมือยาง การทำผลิตภัณฑ์จากยางพารา เป็นต้น ดังนั้น การวิจัย จะช่วยให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ ซึ่งต้องจริงจังในเรื่องของการวิจัย ตั้งแต่การกำหนดแผนการนำไปใช้และการประเมินผลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่สูงขึ้นต่อไป

2. นวัตกรรมด้านการสร้างความร่วมมือ ความร่วมมือเป็นกลไกสำคัญของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยแลนด์ 4.0 เพราะแต่ละภาคส่วนมีศักยภาพที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ในลักษณะของการสร้างความร่วมมือนั้นมีหลายประเด็นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสร้างให้เกิดขึ้น โดยจะต้องคำนึงถึงความร่วมมือจากประชาชนเป็นหลักในการมีบทบาทและมีส่วนร่วม เพื่อเข้าใจถึงความต้องการและปัญหาของประชาชน เพื่อให้ประโยชน์

ครอบคลุมถึงประชาชนอย่างแท้จริง และอาศัยความร่วมมือจากส่วนอื่น ๆ ในการสนับสนุน ประการแรก คือนวัตกรรมความร่วมมือด้านการวิจัย การวิจัยที่เกิดจากความร่วมมือ จะทำให้ได้ข้อมูลการวิจัยที่เข้มข้น เนื้อหาที่ลึกและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือสร้างการเปลี่ยนแปลงได้มากขึ้นในประเด็นเนื้อหา และการวิจัยที่เกิดจากความร่วมมือนั้นจะช่วยสนับสนุนและบูรณาการทั้งในเรื่องขององค์ความรู้ งบประมาณ และบุคลากรในการร่วมวิจัย ทั้งนี้ ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมความร่วมมือนั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องให้ความสำคัญตั้งแต่ผู้วิจัยที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย นักวิชาการที่มาจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ หน่วยงานที่สนับสนุนด้านทุนการวิจัยต่าง ๆ หน่วยงานที่รับประโยชน์จากการวิจัยต่าง ๆ ทั้งนี้ จะต้องอธิบาย หรือกระตุ้นให้ทุกฝ่ายเข้าใจร่วมกันถึงความจำเป็นของการร่วมมือด้านการวิจัย ซึ่งผลการวิจัยจะนำไปสู่ความร่วมมือในอีกระดับที่สูงขึ้น นั่นคือ ความร่วมมือในเชิงปฏิบัติการร่วมกันในเรื่องต่าง ๆ และผลลัพธ์สุดท้ายคือผลความสำเร็จอันเกิดจากความร่วมมือ ความร่วมมือจึงเป็นนวัตกรรมที่จำเป็นต้องสร้างขึ้นและยกระดับไปเรื่อย ๆ

3. นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีด้วยเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารให้เกิดประโยชน์ในการสร้างการสื่อสารที่รวดเร็ว องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเน้นการสื่อสารที่รวดเร็วเพื่อให้เกิดการรับรู้ ความเข้าใจ และการร่วมมือในการพัฒนาาร่วมกัน นวัตกรรมของการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการสื่อสารที่รวดเร็ว เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เฟสบุ๊ก (facebook) ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมและการดำเนินงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น การสร้างไลน์ กลุ่ม (line) ผู้นำท้องถิ่นพบสมาชิกหรือไลน์กลุ่มเฉพาะผู้นำท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อให้เกิดการติดต่อระหว่างกันที่สามารถกระทำได้ตลอดทุกที่ทุกเวลาและอยู่ในวิถีชีวิตประจำวันของทุกคนอยู่แล้ว นอกจากนี้เพื่อการรับรู้แล้ว ยังนำไปสู่การระดมทรัพยากรเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นและที่สำคัญการติดต่อสื่อสารขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเองก็ต้องพัฒนาโดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์โดยสมบูรณ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน สร้างความโปร่งใสในการทำงาน สามารถติดตามงานต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ลดการใช้กระดาษ และลดภาวะโลกร้อน นอกจากนี้ นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีในการประกอบอาชีพก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเร่งสร้าง พัฒนา และเปิดโอกาสให้มีการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เช่น การพัฒนานวัตกรรมด้านการผลิต การตลาด ซึ่งเป็นผลมาจากการวิจัย เป็นต้น

4. นวัตกรรมด้านการพัฒนาเมือง การสร้างเมืองให้น่าอยู่ตามแนวคิดไทยแลนด์ 4.0 ด้วยการใช้เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา และตั้งอยู่บนฐานคิดของการพัฒนาที่ยั่งยืน การใส่ใจสิ่งแวดล้อมของการพัฒนา ในการพัฒนาเมืองในยุคไทยแลนด์ 4.0 จึงต้องอาศัยความรู้จากการวิจัย การร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากภาคส่วนประชาชนในการมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ นับตั้งแต่การเขียนแผนแม่บทในการพัฒนาท้องถิ่น การร่วมดำเนินการและการร่วมรับผลประโยชน์ เช่น การปรับหรือพัฒนาผังเมือง ร่วมกับระดับภาคประชาชนในการทำประชาคม ประชาพิจารณ์ในการวางยุทธศาสตร์ของท้องถิ่นหรือหากมีโครงการขนาดใหญ่จะต้องมีการทำประชาคมติ และประชาพิจารณ์ ดังนั้น ในด้านนวัตกรรมด้านการพัฒนาเมืองจึงต้องอาศัยเครือข่ายการพัฒนาเมืองในมิติต่าง ๆ เช่น ในมิติการดูแลผู้สูงอายุ ต้องระดมเอาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุมาาร่วมกันคิดและทำงานเพื่อพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุด้านต่าง ๆ ในมิติการสื่อสารต้องสร้างเครือข่ายคนรักเมืองเพื่อช่วยกันทำงานในการรักษามืองในมุมมองต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคิดให้รอบด้านหลากหลายมุมมองในการพัฒนาเมือง ซึ่งอาจจะเริ่มด้วยการวิจัย การระดมความคิดเห็น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นร่วมกัน ซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นเมืองต่อไป

บทสรุป

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรหลักของการบริหารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นในทุกด้าน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาบริบทความท้าทายต่าง ๆ เหล่านี้ และแสดงบทบาทเชิงรุกเพื่อการขับเคลื่อนนวัตกรรมท้องถิ่นในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยบทสรุปของความท้าทายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผู้เขียนนำเสนอ มี 4 ประการสำคัญ ได้แก่ 1) ความท้าทาย ด้านบริบทและการเปลี่ยนแปลงของเมือง 2) ความท้าทายในด้านการบริหารของการสร้างพลังประชารัฐ (การขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับรัฐและเอกชน) 3) ความท้าทายด้านเทคโนโลยี และ 4) ความท้าทายในการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมท้องถิ่น ซึ่งทั้ง 4 ส่วนนี้ จะต้องดำเนินไปควบคู่กัน สอดคล้องและเชื่อมโยงกัน กล่าวคือ ท้องถิ่นจะไม่สามารถรู้ได้ว่าท้องถิ่นมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรหากไม่มีการวิจัย เมื่อมีการวิจัย เรื่องใด จะวิจัยร่วมกับใคร วิจัยประเด็นไหนที่จะตอบโจทย์ได้ วิจัยเสร็จแล้วจะได้อะไร นำไปพัฒนาอย่างไร ซึ่งจะส่งผลให้เกิดนวัตกรรมท้องถิ่นอย่างน้อยใน 4 ด้าน ประกอบด้วย นวัตกรรมด้านการวิจัย นวัตกรรมด้านการสร้างความร่วมมือ นวัตกรรมด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการพัฒนาเมือง สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นความท้าทายและเป็นโจทย์ใหญ่ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องตระหนักและพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนา นวัตกรรมท้องถิ่นให้มีความก้าวหน้าตามแนวนโยบายไทยแลนด์ 4.0 จะเห็นได้ว่าท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญกับ Thailand 4.0 เป็นอย่างมาก เนื่องจากหลักการที่สำคัญของ Thailand 4.0 คือ “การปฏิวัติความคิด ปฏิรูปตนเอง” หมายถึง Thailand 4.0 จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นลำดับแรก ท้องถิ่นในฐานะเป็นส่วนบริหารที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด จึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงตัวเอง ผู้นำท้องถิ่นจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเทคโนโลยีเพื่อสร้างการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงระดับท้องถิ่นรวมถึงต้องมีการบริหารจัดการที่มองถึงอนาคตมากขึ้นเพื่อพัฒนาให้ท้องถิ่นไปสู่การเป็น “ท้องถิ่น 4.0” ซึ่งเชื่อได้ว่าหากไม่มี “ท้องถิ่น 4.0” ประเทศไทย จะไม่สามารถมุ่งไปสู่การเป็น Thailand 4.0 ได้เช่นกัน

เอกสารอ้างอิง

- กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา. (2562, 20 มกราคม). *พิมพ์เขียว Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน*. สืบค้นจาก <http://www.libarts.up.ac.th/v2/img/Thailand4.0.pdf>.
- ทีมเศรษฐกิจ. (2559, 2 พฤษภาคม). ไชรทัส “ประเทศไทย 4.0” สร้างเศรษฐกิจใหม่ ก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลาง. *ไทยรัฐออนไลน์*. สืบค้นได้จาก <http://www.thairath.co.th/content/613903>
- นันทิดา จันทร์ศิริ. (2558). ธรรมชาติของระดับท้องถิ่น: บทสำรวจแนวคิดว่าด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการท้องถิ่น. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 7(2), 95-118.
- ปัทมพงษ์ วงศ์ณาศรี. (2558). การกระจายอำนาจ: โครงสร้างพัฒนาการความสัมพันธ์เชิงอำนาจและความท้าทายบางประการทางการบริหารท้องถิ่นไทย. *วารสาร สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 4(4), 40-58.
- วุฒิสาร ตันไชย. (2560). *ฉากทัศน์ใหม่ประเทศไทยและความท้าทายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. สืบค้นจาก http://www.nmt.or.th/files/com_knowledge_news/2017-01/20170127_sdjilwtg.pdf